

**PROMOVENT LA QUALITAT DE
VIDA DE LES DONES I LES
FAMÍLIES**

Barcelona, 2006-2007

ÍNDEX

I.	Què és "Salut i Família"?	4
II.	Perfil de la Junta i Socis de l'Entitat	5
III.	Com treballa Salut i Família?	9
IV.	Xarxa de relacions institucionals	12
V.	Els projectes més rellevants	
➤	Atenció a la salut reproductiva en col·lectius vulnerables: Servei " <i>Atenció a la maternitat a risc</i> "	15
➤	Millora de la qualitat de vida de les dones a l'àmbit familiar. Projecte: " <i>Les dones i el temps de la ciutat</i> "	18
➤	Promoció de l'accés de les dones al món laboral equilibrant el temps productiu i reproductiu de dones i homes: Projectes " <i>Cassandra-Now</i> " i " <i>Equilibra-Now</i> "	23
➤	Assistència a famílies de minories ètniques: Servei " <i>De Compatriota a Compatriota</i> " Programa " <i>Mediació Intercultural als Centres Sanitaris</i> "	26

➤ Xarxes de cooperació transnacional a favor de la qualitat de vida de les famílies: Projecte " <i>Infància i Mediterrani</i> "	30
➤ Mesures de suport a les dones i famílies víctimes de la violència organitzada: Projecte " <i>Violència Sexual als Conflictes Armats</i> ".....	34
VI. Xarxes de suport comunitari dels nostres projectes	36
VII. Contribució a fòrums de participació i consulta ciutadana	48
VIII. Contractes amb les administracions públiques des de l'any 1990	
➤ Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya	50
➤ Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales de España..	50
➤ Instituto de la Mujer de España.....	50
➤ Institut Català de la Dona	51
➤ Ajuntament de Barcelona	51
➤ Diputació de Barcelona	52
➤ Ayuntamiento de Madrid	53
➤ Comissió Europea	53
➤ Altres Entitats	53

I. QUÈ ÉS "SALUT I FAMÍLIA"?

Una entitat privada sense ànim de lucre. La seva finalitat és la de contribuir a l'anàlisi pluridisciplinar, a l'intercanvi d'idees i a l'articulació de solucions operatives que ajudin a millorar la salut i la qualitat de vida de les famílies en el seu conjunt i de cadascun dels seus membres, especialment la dels més dèbils.

Les fundadores i els fundadors de *Salut i Família* consideren la família com una estructura primària de suport que adopta formes diverses i plurals de convivència, i creuen que la llibertat i la tolerància són condicions bàsiques per al desenvolupament personal i familiar.

Salut i Família confia i promou l'autocura en família, les xarxes d'ajuda mútua i els serveis d'assistència primària de salut - amb especial èmfasi en la salut reproductiva- com a espais propers al món vital de les persones, que permeten millorar i conservar la salut i, també, afrontar en millors condicions les situacions crítiques de sobrecàrrega i malaltia.

II. PERFIL DE LA JUNTA I SOCIS DE L'ENTITAT

***Salut i Família* és una entitat no governamental d'àmbit estatal, que compta amb un nombre reduït de socis que es caracteritzen per la seva pluralitat política, la seva independència de criteri, i el seu liderat professional en sectors com el de la salut comunitària, els serveis sanitaris, els serveis socials, l'administració pública, la cooperació internacional per al desenvolupament, la docència i la investigació en ciències socials i polítiques.**

El perfil de la Junta actual de *Salut i Família*, que es detalla a continuació, reflecteix el caràcter multidisciplinar i pluralista de l'entitat.

Presidentes de l'associació des de la seva fundació:

- **Mª Aurèlia Campmany.** Escriptora. (†)
Regidora de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.
- **Rosa Virós i Galtier.** Jurista i Politòloga.
Rectora de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona.
- **Mª Eugènia Andreu Vendrell.** Economista i experta en Administració Pública.
Ex-Vicepresidenta de la Federació de Dones per a la Igualtat.
- **Sra. Pilar Plaza Arnaiz.** Advocada del cos d'advocats de la Generalitat de Catalunya.

PERFIL DE LA JUNTA I SOCIS DE L'ENTITAT

Presidenta: **Sra. Judith Ibáñez i Vives.** Comissionada en Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Cornellà. Ex-regidora de Salut Pública i Consum, Serveis Socials i Dona de l'Ajuntament de Cornellà. Ex-vicepresidenta del Consell de Direcció de la Regió Sanitària de la Costa Ponent. Coordinadora Institucional del C.A.S. Fontsanta.

Vice-President: **Dr. Nolasc Acarín Tussell.** Doctor en Medicina per la Universitat de Barcelona. Cap de la Secció de Neurologia de l'Hospital Universitari de la Vall de Hebró. Professor de Neurociències de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. President de la Mutual Mèdica de Catalunya i Balears.

Secretari Executiu: **Sr. Vicente Ortún.** Professor titular del Departament d'Economia i Empresa i Director del Centre de Recerca en Economia i Salut (CRES) de la Universitat Pompeu Fabra.

Tresorera: **Sra. Àngels Martínez de Castilla.** Psicòloga. Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva. CAP Drassanes. Ciutat Vella. IMAS.

Vocals:

Sra. Eugènia Andreu Vendrell. Economista i experta en Administració Pública. Ex-Vicepresidenta de la Federació de Dones per a la igualtat.

Sra. M. Assumpta Baig i Torras. Mestre de primària.

Divuit anys de treball a l'Administració local en temes educatius i de gènere. Actualment Diputada al Parlament de Catalunya i Senadora en representació de la CCAA de Catalunya.

Sr. Miguel Inglés Pedrero. Perit Industrial (Rama elèctrica) per l'ETPI de l'UPC (1996). Economista per la Universitat de Barcelona (1976). Expert en: Formació Professional i Qualificacions; Aprentatge Permanent; Itineraris d'Inserció Laboral; Gestió del Coneixement; Formació de Formadors; Cooperació Tècnica Internacional; Avaluació de Projectes (Gestió del Cicle de Projecte); Direcció d'Estudis.

Dra. Mercè Gascó Cano. Doctora en Medicina per la Universitat de Barcelona. Experta en Programes de Salut Reproductiva i Cooperació per al Desenvolupament. Consultora de l'OMS-Europa.

Presidenta de la Federació de Planificació Familiar d'Espanya, 1987-1992.

Directora del Programa "Romanian Family Health Initiative" JSI Research and Training funded by USAID.

Sra. Rosa Regás. Escriptora. Directora General de la Biblioteca Nacional d'Espanya.

Sr. Eduard Sagarra. Advocat. Professor de Dret Internacional de la Universitat de Barcelona i d'ESADE. Especialista en temes de Dret Internacional, Comunitari Nacionalitat Estrangeria, Asil i Dret Mercantil. Ha estat membre de la Junta del Col·legi d'Advocats de Barcelona. Soci Fundador de Roca & Junyent Advocats; Vocal de la Junta Directiva de l'Associació de les Nacions Unides a Espanya; President del Consell de redacció de MON JURÍDIC (Revista del Iltre. Col·legi d'Advocats de Barcelona) i Ex-President del Consell Català del Moviment Europeu.

Sra. Dolors Folch. Professora d'Història de Xina a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona.

Ex-degana de la Facultat d'Humanitats i Directora de l'Escola d'Estudis de l'Àsia Oriental.

Directora-Gerent:

Dra. Elvira Méndez Méndez. Metgessa Especialista en Salut Pública. Professora de Ciències Polítiques de la Universitat Pompeu Fabra, Barcelona. Ex-col·laboradora tècnica del Servei de Prevenció i Control del Càncer de l'Institut Català d'Oncologia.

III. COM TREBALLA SALUT I FAMÍLIA?

***Salut i Família* treballa en col·laboració amb les administracions públiques, amb les organitzacions no governamentals i amb els particulars per desenvolupar projectes i serveis innovadors que permetin formes directes de suport a la vida diària de les dones i de les famílies.**

Per tot això, *Salut i Família* sovint treballa temes que encara no estan fermament establerts a l'agenda de les diferents institucions públiques i privades, i procura crear o coordinar xarxes de cooperació per garantir més eficàcia en els projectes.

Les activitats de *Salut i Família* estan orientades a ampliar les opcions disponibles i la capacitat resolutiva dels problemes de les dones i de les famílies. Sovint, els projectes de Salut i Família consisteixen, no tant a crear nous serveis, sinó a integrar, influir i posar en contacte xarxes professionals i entitats al servei d'objectius comuns.

Salut i Família considera que la participació de les famílies, i de les dones en particular, és determinant per definir les necessitats i les prioritats de l'atenció social i sanitària. Per això, els projectes es desenvolupen en col·laboració amb grups i associacions no governamentals, i professionals amb capacitat de liderat a Catalunya i Espanya.

Salut i Família és membre actiu del **Grupo de Interés Español** que promou la prioritització dels temes de població i salut reproductiva en l'agenda de la cooperació per al desenvolupament.

Salut i Família va cooperar durant 1999 amb l'Associació **Cooperacció** en un programa de prevenció psicosocial i suport a la salut mental dels refugiats kosovars a Albània. L'aportació de *Salut i Família* va consistir en realitzar el disseny, seguiment i avaluació de d'intervenció.

Salut i Família és membre de la **Confederación Europea de Familias Europeas (COFACE)**.

Salut i Família és membre actiu de la **Xarxa 18 de Desembre – Catalunya**.

Salut i Família és membre de la **Unión de Asociaciones Familiares de Espanya (UNAF)**.

Salut i Família és membre de **Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants (PICUM)**.

Salut i Família en qualitat de membre del **Grupo de Interés Español** va editar l'any 2002 la publicació "**Porqué es importante la salud reproductiva en un mundo global**" fruit del treball d'un Grup de consens de professionals mèdics sobre la necessitat de desenvolupar més i millors programes de salut reproductiva en el món en desenvolupament.

Salut i Família, en qualitat de membre del **Grupo de Interés Español** va organitzar els dies 3 i 4 d'Abril de 2003 una Conferència Espanyola sota el títol “**Cooperación para el Desarrollo y Salud Reproductiva**”.

Salut i Família, en qualitat de membre del **Grupo de Interés Español** va organitzar a Madrid al mes de Març de 2005 una Conferència Parlamentària sobre “**Salut reproductiva, pobresa i vulnerabilitat sociodemogràfica**”.

IV. XARXA DE RELACIONS INSTITUCIONALS

Des de la seva fundació, *Salut i Família* ha col·laborat i ha influenciat en les administracions públiques i altres institucions d'àmbit local, regional i nacional en aspectes referents a:

1. Lleis i polítiques de salut reproductiva.
2. Promoció de mesures d'acció positiva en benefici de les dones.
3. Disseny de polítiques de serveis socials i sanitaris que millorin la vida de les famílies autòctones i immigrants.
4. Promoció dels temes de població i salut reproductiva en els programes de cooperació per al desenvolupament.

Salut i Família forma part del Consell de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest consell és un organisme consultiu i assessor de l'administració municipal on són representades les associacions amb més presència activa a la ciutat.

La Directora de Salut i Família, la Dra. Elvira Méndez, ha estat la coordinadora del grup de treball municipal sobre les *Dones*, i membre de la Comissió Permanent del Consell de Benestar Social fins 1997.

Salut i Família manté relacions d'intercanvi, informació i consell amb parlamentàries regionals i nacionals dels grups polítics PSC-PSOE, IC i CIU.

Des de fa anys, *Salut i Família* desenvolupa programes en l'àmbit de la maternitat a risc que gaudeixen del suport polític i financer del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales d'Espanya.

Salut i Família, en qualitat de soci no governamental de l'Ajuntament de Barcelona, desenvolupa programes dirigits a millorar la qualitat de vida de les dones dins l'àmbit familiar. Aquests programes comporten la difusió d'informació escrita de publicacions, exposicions gràfiques i campanyes publicitàries on apareix, de forma pública, la condició de *Salut i Família* com a soci paritari de l'Ajuntament de Barcelona.

Salut i Família rep suport institucional i financer continuat del Instituto de la Mujer de España per als projectes de salut reproductiva i per a les iniciatives d'acció positiva en benefici de les dones.

Salut i Família ha tingut contractes amb diversos organismes de la Comissió Europea per **desenvolupar** programes i iniciatives adreçades a la promoció de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i a la lluita contra la discriminació social i sanitària dels immigrants.

Salut i Família ha col·laborat amb la *Fundació "La Caixa"* en iniciatives de difusió de polítiques públiques de població, i en projectes de suport al moviment de grups d'ajuda mútua de Catalunya.

Salut i Família ha col·laborat amb la Diputació de Barcelona en l'elaboració de materials sobre prevenció de la violència contra les dones entre els joves.

Salut i Família va rebre al Juny de 2001 el reconeixement de la "Asociación de Mujeres Vecinales de España" per la seva tasca a l'àmbit de la Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.

Salut i Família va rebre al Juny del 2001 el Premi de Bones Pràctiques *Donamed* atorgat per l'Institut Català de la Dona a la seva tasca a l'àmbit de la Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.

Salut i Família va rebre al Gener de 2002 el Premi Flors Sirera a la cooperació sanitària per al desenvolupament atorgat pel Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona.

Salut i Família va presentar el seu Projecte "BANCS DEL TEMPS" com a eina de participació social i diversitat cultural al Cinquè Concurs Internacional de Bones Pràctiques per a Millorar les Condicions de Vida (Ciutats Saludables) de Nacions Unides i aquest va ésser seleccionat l'any 2004 pel Comitè d'experts a la primera fase del Concurs. Aquesta pràctica va ésser inclosa al V Catàleg Espanyol de Bones Pràctiques.

Salut i Família va ésser seleccionada amb el Projecte "BANC DEL TEMPS" com a bona pràctica d'inclusió social a l'àmbit de la conciliació de la vida familiar i laboral per Cruz Roja Espanyola. Març 2006.

V. ELS PROJECTES MÉS RELLEVANTS

1. ATENCIÓ A LA SALUT REPRODUCTIVA EN COL·LECTIUS VULNERABLES: SERVEI "ATENCIÓ A LA MATERNITAT A RISC"

Salut i Família ofereix serveis de suport a les dones i a les seves famílies en l'àmbit de l'atenció a la MATERNITAT A RISC.

Un SERVEI DE **FINANÇAMENT SELECTIU DE LA INTERRUPCIÓ LEGAL DE L'EMBARÀS** orientat a dones procedents de grups amb risc socioeconòmic residents a Catalunya, amb independència de la seva ideologia, ètnia o estat civil. Al període 1991-2006 han estat ateses **37.230 dones**, **4.210** dones durant l'any 2006. Aquest servei rep suport financer i institucional de diverses administracions públiques. Treballa, també, en estreta cooperació amb els centres públics de planificació familiar i amb la xarxa de serveis socials d'assistència primària de Catalunya.

Des de l'any 1994, i en resposta a la problemàtica d'avortaments de repetició en dones no usuàries de l'assistència pública disponible per a la planificació familiar, *Salut i Família* desenvolupa un **PROGRAMA DE CONTRACEPCIÓ IMMEDIATA**. Al període 1994-2006 han estat ateses **9.943** dones. Aquest programa permet oferir l'opció d'una contracepció segura en el mateix moment que es decideix el finançament de la interrupció legal de l'embaràs. En els casos en què les dones accepten l'opció que se'ls ofereix, la col·locació del dispositiu intrauterí es realitza immediatament després de la interrupció.

Explicar Projecte DIUS amb les clíniques.

Des de l'any 1994, *Salut i Família* ofereix un **SERVEI DE CONSELL FAMILIAR** orientat a les dones i parelles que presentin risc o diagnòstic de malformació fetal. Aquest servei s'ofereix en col·laboració amb els principals centres de Diagnòstic Prenatal de Catalunya i, molt especialment, amb el Servei de Tocoginecologia de l'Hospital de la Vall d'Hebró de Barcelona. El servei ofereix a les dones i a les parelles informació, suport emocional i seguiment de la decisió de continuar o d'interrompre l'embaràs. Aquest servei està també obert a les dones i a les parelles que duen a terme l'embaràs a risc fetal, ja sigui per elecció pròpia, o per la impossibilitat de decidir interrompre'l a causa d'un diagnòstic tardà. Al període 1994-2006 han estat ateses **2.396 dones i/o parelles, 219 dones i/o parelles** durant l'any 2006.

A l'octubre de 2002, *Salut i Família* va organitzar una jornada sobre **“Nous Reptes en l'Atenció a la Maternitat a Risc”** amb la finalitat de debatre les actualitzacions i noves apostes del Servei “Assistència a la Maternitat a Risc”.

Salut i Família va realitzar l'any 2004 un Estudi sobre **“Salut Sexual i Reproductiva a la Adolescència a Catalunya”** utilitzant la tècnica dels grups focals amb la finalitat d'explorar la percepció, la informació i la utilització dels mètodes contraceptius per part dels adolescents així com les situacions a les quals es donen les relacions sexuals, amb o sense protecció. **Als grups focals van participar 45 joves d'ambdós sexes.**

Salut i Família va organitzar l'any 2005, conjuntament amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, la Jornada de Debat sobre **“Equitat en l'Atenció a la Maternitat a Risc: impacte de les lleis i de l'organització dels serveis”**. L'assistència va ésser de 85 professionals procedents de l'àmbit sanitari i social.

Durant l'any 2005 *Salut i Família* va posar en marxa un projecte de **“Detecció de Violència Domèstica”** que identifica i dona suport a dones que presenten situacions de risc de violència familiar i que es desenvolupa en col·laboració amb els serveis públics i privats acreditats en el tractament de la violència i amb l'Institut Genus. Aquest Servei ha atès durant l'any 2006 a 266 dones amb sospita de situacions de risc de violència familiar.

Durant 2006 *Salut i Família* va iniciar la segona fase de l'Estudi **“L'embaràs a l'adolescència a Catalunya”**. Es tracta d'un estudi transversal sobre l'embaràs a l'adolescència a Catalunya. La població diana són les noies menors de 20 anys que presenten un incident reproductiu, és a dir, una interrupció voluntària de l'embaràs o una gestació a terme. Aquest estudi ha tingut com a finalitat explorar les característiques sociodemogràfiques, familiars, culturals, sexuals i contraceptives de les noies embarassades.

2. MILLORA DE LA QUALITAT DE VIDA DE LES DONES EN L'ÀMBIT FAMILIAR, PROJECTE: "LES DONES I ELS TEMPS DE LA CIUTAT"

Salut i Família realitza iniciatives i estudis orientats a millorar la QUALITAT DE VIDA DE LES DONES EN L'ÀMBIT FAMILIAR.

Salut i Família va promoure l'any 1993, en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i el Instituto de Estudios Metropolitanos, un estudi sobre "**Les dones i els temps de la ciutat de Barcelona**".

Aquest estudi va ser la base d'una experiència pilot que des de l'any 1994 han implementat l'Ajuntament de Barcelona i *Salut i Família* al districte de Sants.

Aquesta experiència comporta, per mitjà del debat i el consens entre diverses entitats i serveis del Districte, iniciatives de flexibilitat horària d'escoles bressol i escoles primàries, ofertes d'horaris laborals semiflexibles per als funcionaris/es municipals del districte, i l'estímul d'experiències d'intercanvi de temps per temps entre famílies, pel que fa a l'atenció dels nens, persones grans i malalts crònics.

D'altra banda, durant l'any 1995 l'Ajuntament de Barcelona i *Salut i Família* van promoure una campanya publicitària ciutadana orientada a legitimar i estimular una distribució del temps més equitativa dins l'àmbit familiar, i entre dones i homes.

Durant el primer semestre de 1996 es va realitzar un seminari amb el títol "**Dones, Temps i Espais**", amb l'objectiu d'analitzar i discutir, des d'una perspectiva de gènere, les propostes elaborades pels diferents actors socials i d'oferir alternatives que tinguin en compte tota la població: homes i dones.

Durant el període 1997 –1999 el IV Programa d'Acció per l'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes de la Comissió Europea va seleccionar i cofinançar el Projecte: "**Compartir: Promovent la redistribució dels temps entre dones i homes**". Aquest Projecte ha contribuït a la conciliació dels temps dedicats a la vida laboral i la vida familiar. Els socis locals del Projecte van ésser: l'Ajuntament de Barcelona, els Sindicats CC.OO i U.G.T i l'Associació Catalana de Dones Empresàries. A nivell d'Espanya van participar la Coordinadora Espanyola del Lobby Europeo de Dones i com a socis transnacionals van col.laborar l'Ajuntament de Venècia, l'Ajuntament de Milan, l'Associació PARSEC de Bolonia i l'Associació GRAAL de Lisboa.

Les accions més destacades del Projecte van ésser:

- La creació en Febrer de 1998 d'un Banc del Temps Comunitari en el Districte d'Horta-Guinardó de Barcelona.
- La realització i difusió d'un Informe d'un Grup d'Expertes sobre "**Propostes de Mesures Legals Facilitadores de la Conciliació de la Vida Laboral i Familiar**".
- La celebració al Juliol de 1999 a Barcelona d'una Conferència Europea sobre "**Propostes i Experiències de Conciliació de la Vida Familiar i Laboral**".
- L'edició d'una Guia de Bones Pràctiques sobre Bancs del Temps orientada a països del Sud d'Europa.

Salut i Família ha continuat treballant en l'àmbit de la conciliació de la vida familiar i laboral, destacant les següents accions:

- Celebració al Juny del 2000 a Barcelona d'una Jornada sobre "Intercanvi d'Experiències entre Bancs del Temps i/o Bancs del Temps d'intercanvi i Serveis".
- Creació al Juny 2000 d'un Banc del Temps Comunitari a la ciutat d'Alacant.
- Creació a l'octubre del 2000 d'un Banc del Temps Comunitari al Districte de Sants-Montjuïc.
- Funcionament d'una Unitat d'Assessoria i Informació per a la posta en marxa de nous Bancs del Temps.
- Creació al Gener 2001 d'un Banc del Temps Comunitari a la ciutat de Pamplona.
- Creació al juny de 2001 d'un Banc del Temps Comunitari al Districte de Casc Antic.
- Celebració al juliol de 2001 a Barcelona de la Primera Trobada entre Bancs del Temps.
- Creació al març de 2002 d'un Banc del Temps Comunitari al Districte de Bon Pastor de Barcelona.
- Creació al setembre de 2002 d'un Banc del Temps Comunitari a la Universitat de Sevilla.
- Creació a l'octubre de 2002 d'un Banc del Temps Comunitari al Municipi de Cornellà.
- Celebració a l'octubre de 2002 de la II Trobada entre Bancs del Temps a Barcelona.
- Activitats d'animació, diversificació i interrelació dels Bancs del Temps mitjançant reunions mensuals i trimestrals entre les secretaries obtenint un feedback constructiu de detecció de necessitats i resolució de conflictes de manera més immediata.

- Creació al Maig de 2003 d'un Banc del Temps a la ciutat de Chipiona.
- Celebració a l'Octubre de 2003 de la III Trobada entre Bancs del Temps.
- Creació al Novembre de 2003 d'un Banc del Temps Comunitari al Districte de Gràcia de Barcelona.
- Creació d'un Banc del Temps a Bilbao, 2003.
- Creació d'un Banc del Temps a El Escorial, Madrid, 2004.
- Creació d'un Banc del Temps a Beiro, Granada, 2004.
- Celebració a l'Octubre de 2004 de IV Trobada entre Bancs del Temps i Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.
- Creació al Novembre de 2004 d'un Banc del Temps Comunitari al Districte del Raval de Barcelona.
- Celebració al Novembre de 2005 de la V Trobada entre Bancs del Temps i Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.
- Creació al Desembre de 2005 d'un Banc del Temps a Sant Cugat del Vallès, Barcelona.
- Creació al Gener de 2006 d'un Banc del Temps a Terrassa.
- Creació al Març de 2006 d'un Banc del Temps Comunitari al Districte de Sant Martí de Barcelona.
- Creació al Setembre de 2006 d'un Banc del Temps a Rivas-Vaciamadrid (Madrid).
- Creació al Novembre de 2006 d'un Banc del Temps a Gavà.
- Creació al Gener de 2007 d'un Banc del Temps a Badalona.
- Creació al Març de 2007 d'un Banc del Temps a Vacarisses.
- Celebració a l'Octubre de 2006 de la VI Trobada entre Bancs del Temps i Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.

Durant l'any 2007 estan previstes les següents accions:

- Posada en marxa d'un Banc del Temps al Districte de la Barceloneta de Barcelona.
- Funcionament del Banc del Temps on-line. Aquest projecte obrirà els Bancs del Temps a les noves tecnologies facilitant que els socis/es coneguin els serveis disponibles a d'altres Bancs del Temps a banda del seu propi Banc i així eixamplar l'abast dels intercanvis.
- Estudi de creació d'un Banc del Temps al Districte de Nou Barris de Barcelona.
- Celebració al Març de 2007 del Seminario Internacional "Bancos del Tiempo. Construyendo confianza, solidaridad y Comunidad".
- Realització al Febrer i Març de 2007 de Tallers de Formació per a la posada en marxa d'un Banc del Temps a Galícia.
- Realització al Maig i Novembre de 2007 de Tallers de Formació adreçat a les Secretaries dels Bancs del Temps d'Espanya.
- Celebració de les VII Trobada entre Bancs del Temps i Conciliació de la Vida Familiar i Laboral.

4. PROMOCIÓ DE L'ACCÉS DE LES DONES AL MÓN LABORAL EQUILIBRANT EL TEMPS PRODUCTIU I REPRODUCTIU DE DONES I HOMES

Salut i Família desenvolupa estudis i iniciatives orientades a equilibrar el temps productiu i reproductiu de dones i homes, i a promoure **L'ACCÉS DE LES DONES AL MÓN LABORAL**.

El greu inconvenient que tenen les dones per incorporar-se al mercat laboral és la seva disponibilitat real. Aquesta disponibilitat està condicionada per les responsabilitats familiars i fonamentalment per la manca de relacions d'igualtat en l'àmbit familiar per exercir aquestes obligacions.

La incorporació de les dones al mercat laboral comporta, en la majoria dels casos, exercir i sincronitzar dos temps: el temps productiu i el temps reproductiu. Aquest últim sempre inclou funcions no reconegudes de direcció, planificació i organització del temps i del dia a dia en el nucli familiar.

Per tot això, són necessàries intervencions públiques que tinguin un doble impacte. D'una banda, incidir al canvi cultural que s'hauria de produir per pal·liar la situació de doble presència i sobrecàrrega de les dones. D'altra banda, fer possible que les dones puguin accedir als àmbits emergents del mercat laboral.

Per potenciar l'accés de les dones al món laboral, *Salut i Família* va ésser entitat col·laboradora i finançadora dels programes **CASANDRA-NOW I,II, i III** des de l'any 1995, que va realitzar en cooperació amb els Ajuntaments de Barcelona, Lleida, Vilafranca del Penedès, Mancomunidad de Municipios del Bajo Guadalquivir i la Xarxa Europea de dones grans OWN.

Al període 1998-1999 es va realitzar el Programa **EQUILIBRA-NOW** en col·laboració amb Barcelona Activa i la Secretaria de la Dona del Sindicat CC.OO. Aquest Programa va cofinançar els serveis de suport a fills/es menors de tres anys quan les seves mares desitgen accedir al món laboral o bé participar en activitats sindicals. Així mateix, al llarg de l'any 2000 es va editar una **Guia d'Escoles Bressol i Recursos per a la Primera Infància** amb la finalitat de facilitar l'accés a aquests recursos de les dones usuàries dels serveis de Barcelona Activa SMPA i de Salut i Família.

Al període 2000 – 2001 es van desenvolupar els programes EQUILIBRA III i EQUILIBRA IV en col·laboració amb Barcelona Activa SMPA i Creu Roja de Catalunya. Aquests programes van contribuir a finançar el disseny, la prova pilot i l'edició d'un **Pla Adaptat de Tutories per a promoure el desenvolupament laboral de dones amb càrregues familiars**. S'ha fet difusió d'aquest pla entre les diferents agències públiques de formació ocupacional i de treball d'Espanya durant l'any 2003. Així mateix, durant l'any 2001 un Grup d'Experts va estudiar **Propostes de Diversificació de Serveis orientats a Gent Gran** amb la finalitat d'imaginar respostes a la varietat de necessitats de les famílies, en funció dels cuidadors disponibles i dels estats de dependència de la gent gran.

Un altre Grup d'Experts va treballar l'any 2003 sobre **Immigració i Ocupació en Treballs de proximitat dins de les Llars** amb la finalitat de dissenyar estratègies i propostes operatives que afavoreixin la capacitat de compra de serveis de proximitat per part de les famílies i disminueixin la precarietat laboral de les persones autòctones i immigrants empleades en aquest sector.

A l'octubre de 2004 Salut i Família va organitzar unes sessions sobre Conciliació de la Vida Familiar i Laboral dirigides als tècnics d'ocupació de la empresa pública Barcelona Activa SMPA de l'Ajuntament de Barcelona.

5. ASSISTÈNCIA A FAMÍLIES DE MINORIES ÈTNIQUES: SERVEI "DE COMPATRIOTA A COMPATRIOTA" i PROGRAMA "MEDIACIÓ INTERCULTURAL ALS CENTRES SANITARIS".

Salut i Família desenvolupa serveis i programes orientats a millorar la qualitat de vida de les dones i famílies que pertanyen a MINORIES ÈTNIQUES.

Per a les dones i famílies immigrades, la possibilitat d'un accés real i efectiu als serveis de salut reproductiva i infantil juga un paper essencial en la qualitat de vida i la promptitud d'integració a la comunitat d'acollida.

Les possibilitats que tenen les dones i famílies immigrades de gaudir de serveis de salut materno-infantil en el moment oportú i d'una forma respectuosa vers als seus valors culturals, té un impacte directe en la qualitat de les relacions familiars en moments de transició, i suposa una percepció viva de solidaritat per part de la família immigrada en el seu conjunt.

Un accés adequat i equitatiu de les dones i nens immigrants als serveis de salut reproductiva i infantil obre espais privilegiats de mediació, que fomenten el diàleg intercultural en temps real.

En conseqüència, durant l'any 1997, l'Associació *Salut i Família* va posar en marxa el servei "**De compatriota a compatriota**", amb la finalitat de millorar l'accessibilitat de les dones i famílies immigrades a Catalunya als serveis d'assistència primària, amb especial èmfasi a la promoció d'opcions de salut reproductiva i infantil.

Aquest servei es desenvolupa en col·laboració amb diversos Centres d'Assistència Primària de Salut Pública i amb la xarxa de punts informatius i d'atenció per als immigrants existents a la ciutat de Barcelona.

Durant el període 1997-2006 el Servei “**De compatriota a compatriota**” ha atès **13.522** immigrants nous i durant l'any 2007 continuarà la seva tasca de facilitació d'atenció immediata, normalització de documentació sanitària i mediació i informació intercultural en promoció de la salut.

Al llarg del període 2003-2006 l'Associació Salut i Família ha col·laborat com a promotora, organitzadora i sòcia activa del Projecte de Mediació Intercultural a l'Hospital del Mar, Centre d'Urgències Pere Camps i en diferents Centres d'Atenció Primària de Ciutat Vella de Barcelona. Aquest Projecte comporta la provisió per part de l'Associació Salut i Família de serveis de mediació intercultural als centres sanitaris en un marc de col·laboració institucional estable que permet millorar les condicions generals d'atenció a la salut dels immigrants.

Els resultats (Juny 2003-Desembre 2006) d'aquests projectes de col·laboració han estat **8.796** immigrants atesos mitjançant serveis de mediació intercultural a l'Hospital del Mar i al Centre Pere Camps i **10.036** immigrants als Centres d'Atenció Primària de Ciutat Vella de Raval Sud, Raval Nord i Casc Antic i els Centres d'Atenció Primària de Poble Sec, Les Hortes i Besós Mar de Barcelona.

A l'octubre de 2005 es van incorporar al Projecte els CAPS de Sant Ildefons, CUAP Sant Ildefons, Can Vidalet, La Florida i Pubilla Cases del Baix Llobregat que varen atendre a un total de **3.439** immigrants

Durant el període Octubre-2005-Desembre 2006, el Servei de Maternitat de l'Hospital Clínic de Barcelona que va atendre a **1.716** immigrants

Durant el període Novembre 2005-Desembre 2006 es van incorporar al Projecte l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida que va atendre a **7.324** immigrants i l'Hospital Doctor Josep Trueta i el CAP Can Gibert de Girona que va atendre a **5.282** immigrants.

Durant el període Juliol 2006-Desembre 2006 es van incorporar al Projecte els CAPS de Balaguer, Rambla Ferran, Aitona, Tàrraga, Mollerussa, Cervera, Alcarràs, Serós, SASSIR Prat de la Riba i CUAP Rambla Ferran de la província de Lleida que van atendre **3.437** immigrants.

Durant el període 2000-2006 es va portar a terme una campanya d'informació i sensibilització pública amb la finalitat de promoure l'accés de les dones immigrants embarassades a l'atenció prenatal precoç i gratuïta. El lema de la campanya és "**Mamá va trucar per mi**". Aquesta acció continuarà durant l'any 2007. Des de l'any 2003 s'edita material d'educació sanitària materno-infantil interculturalment adaptat que es difon a través de tots els serveis públics sanitaris.

Al Febrer de 2001 va tenir lloc a Barcelona una Conferència Europea sobre "**Immigrants i Promoció de la Salut: Estratègies i Instruments**", organitzada per Salut i Família amb el suport de la Comissió Europea. Aquesta reunió va permetre debatre i intercanviar experiències així com posar en contacte un conjunt de ciutats, organitzacions i professionals europeus que treballen de forma continuada a l'àmbit de la salut i la immigració.

D'ençà l'any 2001, es celebra una edició anual d'un **Taller de Formació Intercultural** adreçat a professionals sanitaris. Aquesta formació respon a les necessitats dels professionals sanitaris per fer front a les demandes i relacions assistencials amb pacients immigrants extracomunitaris. Al Maig de 2007 *Salut i Família* celebrarà el setè cicle de Tallers de Formació Intercultural adreçats a professionals sanitaris i al Febrer de 2007 va organitzar el primer cicle del Taller a la comarca de LLeida.

Al Juny de 2003 i Juny 2004 es van celebrar a Barcelona les Conferències Europees del Projecte “**Redes, Inmigrantes y Nativos: Redes de Experiencia y Acogida**”. Aquest era un Projecte transnacional finançat per la Comissió Europea del que Salut i Família va ésser soci actiu, juntament amb Itàlia, Alemanya, Finlàndia, Suècia, Latvia, Holanda, Grècia, i Bulgària.

Salut i Família és entitat sòcia del Projecte Europeu MITI “**Migrants' Integration Territorial Index**”. Participa en l’aplicació dels models d’indicadors sobre integració dels immigrants al territori Espanyol a fi d’analitzar les diferències d’integració dels països participants en el projecte (Itàlia, França, Portugal, Regne Unit i Espanya).

6. XARXES DE COOPERACIÓ TRANSNACIONAL EN BENEFICI DE LA QUALITAT DE VIDA DE LES FAMÍLIES. PROJECTE: "INFÀNCIA I MEDITERRANI".

Salut i Família promou iniciatives i xarxes de **COOPERACIÓ TRANSNACIONAL** que milloren la salut de les dones i dels membres més dèbils de les famílies.

Barcelona és una de les ciutats de l'àrea mediterrània que en els últims anys s'ha configurat com a *espai d'articulació* d'iniciatives i projectes que reuneixen la diversitat multicultural, política i econòmica de la zona.

L'àrea mediterrània està vivint una etapa de migracions i de necessitats accelerades d'adaptació. En aquest sentit, els nens i nenes de la zona són una de les generacions més vulnerables, a la vegada que amb més potencial de futur. Per tant, l'atenció sanitària i social a les problemàtiques tradicionals i emergents de la infantesa suposa una gran inversió en recursos humans i en tolerància.

Salut i Família, juntament amb l'organització no governamental "**Grupo de Acción Solidaria Internacional**" va promoure i va organitzar la convocatòria d'un fòrum de debat sobre "**La Infància i el Mediterrani**", el juny de 1996.

Durant l'any 1996, *Salut i Família* va donar suport logístic i administratiu a la **Xarxa Internacional d'Educació sobre la SIDA**. Aquesta xarxa va aplegar professionals i entitats de països de l'àrea mediterrània, d'Europa, d'Amèrica Llatina, d'Àfrica, d'Estats Units i d'Àsia.

Salut i Família, juntament amb l'Associació “*Unió de Cases del Mediterrani*” va organitzar i celebrar Seminaris Internacionals sobre “**Promoció de la Salut Materno-Infantil en el Mediterrani**” en Març de 1998 i Març de 1999 a Barcelona. Així mateix, en Novembre de 1998 va tenir lloc a Hebrón (Palestina) un Taller Local sobre la mateixa temàtica dirigit a personal sanitari i social que treballa amb famílies, dones i nens/es.

Durant l'any 1999, *Salut i Família* va organitzar un Seminari sobre “**Salut Materno-Infantil, Infància i Desenvolupament: Una perspectiva Mediterrània**” a Barcelona.

Durant l'any 2000, *Salut i Família* va realitzar un Seminari Internacional a Barcelona sobre “**Salut Reproductiva a l'Àrea Mediterrània: Fets i Aspiracions**”.

Durant els anys 2001-2002, *Salut i Família* va promoure una Task Force sobre “**Les Necessitats i Demandes en Salut Reproductiva de les Famílies Palestines: el matrimoni precoç**” a Barcelona, per tal de promoure el consens i redactar un informe conjunt que analitzes les conseqüències del matrimoni precoç sobre les condicions de vida de les dones i les famílies palestines.

Al novembre de 2001, *Salut i Família* va organitzar un Seminari a Barcelona sobre “**La cooperació en la Millora de la Qualitat de Vida de les Dones i Famílies a l'Àrea Mediterrània: Salut Reproductiva i Violència Sexual**”.

A l'abril de 2002, *Salut i Família* va organitzar un Seminari a Barcelona sobre “**Promovent Milllores en l'accés de les Dones i les Famílies als Serveis Sanitaris de Salut Reproductiva a l'Àrea Mediterrània**”.

Durant l'any 2002, *Salut i Família* va ésser membre actiu de la campanya ciutadana **BARCELONA X PALESTINA** promoguda per l'Ajuntament de Barcelona.

Salut i Família va organitzar a l'Octubre de 2003 la presentació de l'**Informe 2003 SOBRE EL ESTADO DE LA POBLACIÓN MUNDIAL: invertir en la salud y los derechos de 1.000 millones de adolescentes y jóvenes** elaborat per El Fondo Nacional de Población de Naciones Unidas.

Al mes d'Abril de 2003, *Salut i Família* va organitzar la Conferència Espanyola “**Cooperació per al Desenvolupament i Salut Reproductiva**” a Barcelona.

Salut i Família va organitzar al Desembre de 2003 un Seminari a Tetuán (Marroc) sobre “**Salut Maternal i Reproductiva : Millorant l'accés i la Integració dels Serveis a l'àrea Mediterrània**”.

Salut i Família va organitzar al mes de Gener de 2004 un Seminari sobre “**Salut Reproductiva i Salut Familiar: Millorant l'accés i la Integració dels Serveis a l'àrea Mediterrània**”.

Salut i Família va organitzar al mes de Juny de 2004 una Conferència Catalana sobre **“El Foment de la Vinculació entre les Polítiques d’immigració i de Cooperació al Desenvolupament a l’Àrea Mediterrània”**. En aquest event van participar associacions civils, parlamentaris i alts funcionaris de països d’ambdós riberes del Mediterrani.

Salut i Família va organitzar a Madrid a Març de 2005 una Conferència Parlamentària sobre **“Salut Reproductiva, Pobresa i Vulnerabilitat Sociodemogràfica”**.

Salut i Família va organitzar a l’Octubre de 2005 una Conferència Parlamentària i Municipal sobre **“Salut Reproductiva, Pobresa i Vulnerabilitat Sociodemogràfica”**.

Salut i Família va organitzar al juny 2006 la Conferència Regional Mediterrània i Andina **“Les polítiques de cooperació pel desenvolupament en matèria de salut reproductiva”**.

Aquest conjunt d’accions està teixint una xarxa d’institucions sanitàries i socials, d’experts i d’organitzacions no governamentals que tenen un paper actiu en aspectes de salut i desenvolupament de la salut reproductiva i la infància en aquesta zona. Així mateix, aquesta línia de treball permet identificar problemes, proposar solucions compartides i, també, buscar modalitats d’intercanvi d’experiències i serveis que permetin superar l’accés restringit de les dones i els infants a l’atenció sanitària bàsica.

7. MESURES DE SUPORT A LES DONES I FAMÍLIES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA ORGANITZADA: PROJECTE “LA VIOLÈNCIA SEXUAL ALS CONFLICTES ARMATS”

Salut i Família promou trobades d'informació i reflexió, així com activitats de lobby que contribueixen a la millora del tractament, defensa i resocialització de les dones i les menors supervivents de la violència sexual als conflictes armats.

Als conflictes armats declarats o latents que s'han desenvolupat als últims anys a la zona dels Balcans i Algèria, la violència sexual contra les dones i les menors ha sigut utilitzada de forma sistemàtica, sovint com una estratègia destructiva i planificada contra el conjunt de la comunitat o grup ètnic.

Les agressions sexuals contra les dones i les menors que es produeixen en situacions de conflicte armat no poden considerar-se “actes privats” si no crims de guerra o de terrorisme. Les dones i les menors supervivents de la violència sexual són víctimes d'una agressió que té arrels polítiques i militars. El tractament, la rehabilitació i la defensa de les dones i les menors agredides, tant sigui en condicions de refugiades com a les seves zones d'origen, cal que s'esforci en evitar la victimització i la retraumatització individual que fins a dates molt recents ha suposat el fet de donar visibilitat a aquest tipus de crims.

Salut i Família, juntament amb l'International Centre for Migration Policy Development de Viena, va promoure durant l'any 2000 el Seminari “**La Violència Sexual als Conflictes Armats: tractament, defensa i resocialització de les dones supervivents**” i sessions de reflexió sobre les conseqüències de la violència vers les dones i les menors a Algèria i la zona dels Balcans.

Salut i Família va organitzar a Alger a l'abril de 2001 i en partenariat amb l'entitat “**Femmes en Communication**” un Seminari sobre “**La Violència Social vers les Dones a l'Àrea Mediterrània: una Perspectiva Pluricultural**”. Aquest event, que va reunir a dones i homes procedents de les elits professionals i polítiques algerianes va suposar la ruptura del silenci respecte a aquesta temàtica entre els decisors públics i ha desencadenat un actiu procés d'empowerment.

Salut i Família va participar activament al març de 2002 en Alger a la Jornada organitzada per l'Institut Nacional de Salut Pública algerià sobre “**Acceso de las Mujeres a los Servicios Sanitarios**”.

VII. XARXES DE SUPORT COMUNITARI DELS NOSTRES PROJECTES

***Salut i Família* manté relacions directes i continuades per als programes relacionats amb la MATERNITAT A RISC, amb:**

- Serveis d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de l'Institut Català de la Salut.
- Serveis d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de l'Institut Municipal d'Assistència Sanitària (IMAS).
- Clíniques acreditades per a la interrupció legal de l'embaràs a Catalunya.
- Serveis de Tocoginecologia i Unitats de Diagnòstic Prenatal dels principals hospitals de Catalunya, en particular, l'Hospital de la Vall d'Hebró de Barcelona.
- Programa de prevenció de la SIDA a Catalunya.
- Registre de defectes congènits de la ciutat de Barcelona.
- Federació d'Associacions de Planificació Familiar d'Espanya.
- Institut Genus.
- SATSI. Servei d'Acollida a les Treballadores Sexuals, Immigrants i Autòctones.
- Consorci Sanitari de Barcelona.
- Departament de Salut. Generalitat de Catalunya.
- Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.
- Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris. CAPS.
- Xarxa Dones per la Salut.
- Col·legi Oficial de Treballadores Socials de Girona.

Salut i Família ha mantingut relacions directes i continuades per la realització de l'estudi **“SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA DE L'ADOLESCÈNCIA A CATALUNYA”**, amb:

- Departament de Salut, Servei Català de la Salut.
- Hospital Nuestra Señora del Mar. Barcelona.
- Hospital Materno-Infantil Vall d'Hebron. Barcelona
- Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona.
- Hospital Clínica, Casa Maternitat de Barcelona.
- Hospital de l'Espèrit Sant de Santa Coloma de Gramanet.
- Hospital Sant Joan de Deu d'Esplugues de Llobregat.
- Hospital de Sant Joan de Deu de Manresa.
- Hospital Arnau de Vilanova de Lleida.
- Hospital Joan XXIII de Tarragona.
- Hospital Universitari de Sant Joan de Reus.

Per mitjà dels serveis orientats a MINORIES ÈTNIQUES, *Salut i Família* té relacions directes amb:

- Centre d'Assistència Primària de Vila Olímpica.
  - Direcció Assistència Primària Ciutat Vella.
  - Direcció Assistència Primària Les Hortes / Poble Sec.
  - Direcció Assistència Primària Besòs Mar.
  - Direcció Assistència Primària Baix Llobregat.
  - Direcció Assistència Primària d'Hospitalet de Llobregat.
  - Centre d'Assistència Primària Can Gibert del Pla de Girona.
  - Centre d'Assistència Primària Celrà de Girona.
  - Direcció Assistència Primària de Lleida.
  - SATMI Centre d'Assistència Primària de Salut Mental.
  - SAPPIR. Servei d'Atenció Psicopatològica i Psicosocial als Immigrants i Refugiats.
  - Unitat de Malalties de Transmissió Sexual. Drassanes.
  - Unitat d'Malalties Tropicals. Drassanes.
  - Consorci Sanitari de Barcelona.
  - Serveis d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de Barcelona.
  - Centre de Planificació Familiar d'Hospitalet.
  - PAMEM
-
- Hospital del Mar.
  - Centre d'Urgències Perecamps.
  - Hospital Doctor Josep Trueta de Girona.
  - Hospital Arnau de Vilanova de Lleida.
  - Hospital Clínic de Barcelona. Maternitat.
  - Hospital Clínic de Barcelona.
  - Hospital Sant Joan de Déu.
  - Hospital Vall d'Hebron

- S.O.S. Racisme.
- CÀRITAS.
- Centre d'Informació i Documentació Internacional de Barcelona (CIDOB).
- Centre d'informació a Treballadors Estrangers de CC.OO. (CITE)
- Servei de Refugiats. Creu Roja de Barcelona.
- Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i Refugiats de Barcelona (SAIER).
- Servei Solidari i Missioner (SSIM).
- Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona.
- Fundació Internacional Olof Palme.
- CRID. Consorci de Recursos per a la Diversitat. Diputació de Barcelona.
- Secretaria per la Immigració. Generalitat de Catalunya.
- ACSAR.
- Barcelona Activa SMPA.
- Centre Tria.
- Fundació Prahu.
- Fundació Dr. Trueta.
- ABD. Associació Benestar i Desenvolupament.
- Probens.
- AMIC (UGT).
- EXIL.
- Caja Madrid
- Universidad Roma Tre. Italia.
- SURT. Associació de Dones per la Inserció Laboral.
- AEP Desenvolupament Comunitari.
- Casal dels Infants del Raval.
- Fundació Licit.
- SPOTT
- Associació IBN Batuta
- La Formiga.
- Menjador Social L'Hora de Déu.
- Fundación Paulino Torras Domènech.
- Médicos Sin Fronteras.
- Comisión de Ayuda al Refugiado (CEAR).
- Àmbit Dona.
- El lloc de la Dona.
- Asociación Gitana de Sabadell.

- Universitat Autònoma de Barcelona. Departament de Psicologia Social.
- Nou Barris Acull.
- Fedelatina.
- IDOS (Cáritas-Migrantes) d'Itàlia.
- Federación Andalucía Acoge.
- Red Acoge de Andalucía.

Salut i Família manté relacions directes i regulars mitjançant els programes orientats a la millora de la QUALITAT DE VIDA DE LES DONES dins l'àmbit familiar, amb:

- Associacions de dones de la ciutat de Barcelona.
- Col·lectiu de dones juristes del Col·legi d'Advocats de Barcelona.
- Institut Genus.
- Institut de Treball Social i serveis Socials (INTRESS).
- Sindicat de CC.OO.
- Sindicat d' U.G.T.
- Ajuntament de Milà.
- Ajuntament de Venècia.
- Associació GRAAL de Lisboa.
- IV Programa d'Acció per l'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes. Comissió Europea.
- Coordinadora Espanyola del Lobby Europeu de Dones.
- International Centre for Migration Policy Development de Viena.
- Association des Femmes de l'Europe Meridionale.
- Instituto Andaluz de la Mujer.
- Centre Sant Pere Apòstol de Barcelona.
- Ajuntament de Cornellà.
- Ajuntament de Chipiona.
- Diputació de Barcelona. Centre per a la Innovació Local. Flor de Maig.
- Red de intercambio de conocimientos de Castelldefels.
- Universitat de Sevilla.
- Ajuntament de Bilbao.
- Ajuntament d'Alacant.

- Associació Ligue de Familles de Bruselas.
- Associació Le Monde selon les Femmes de Bruselas.
- Associació Cultural Inshallah de Barcelona.
- Ajuntament de Beiro, Granada.
- Ajuntament de El Escorial, Madrid.
- Ajuntament de Madrid.
- Fundació Orfeo Gracienc de Barcelona.
- Associació IBN Batuta.
- Fundació TOT RAVAL.
- Ajuntament de Lleida.
- Ajuntament de Sant Cugat del Vallés.
- Club Muntanyenc Sant Cugat.
- Asociación Espacios del Hombre de Madrid.
- IESE Business School. Universitat de Navarra.
- La Comunitat amb les Dones i les Famílies.
- Ajuntament de Terrassa.
- Ajuntament de Gavà.
- Time Banks d'EEUU.
- Asociación Candelitas de Madrid.
- Asociación Cruz Roja Juventud de Madrid.
- Centro de Animación socio-cultural de Madrid
- Plan Comunitario de Carabanchel Alto de Madrid.
- Ajuntament de Rivas Vaciamadrid. Madrid.
- Asociación Intertiempos de Rivas Vaciamadrid. Madrid.
- Asociación Banco del Tiempo Zona Norte, Madrid.
- Ajuntament de Badalona.
- Ajuntament de Vacarisses.
- Diputació de Torino (Itàlia).
- Banc del Temps de Milà (Itàlia).
- Conselleria de Treball de la Xunta de Galicia.
- Federació d'Ateneus de Catalunya.
- Unión de Asociaciones Familiares. UNAF de Madrid.

- Federación de Asociaciones Mujeres Separadas y Divorciadas de Madrid.
- Universidad Carlos III de Madrid.
- Asociación de Educación para la SAud.
- Associació Families Monoparentals de Catalunya.
- Associació Catalana d'Empresàries i Executives de Barcelona.
- Asociación Asturiana Nuevas Familias de Oviedo.
- Agencia Sherpaa de França.

Salut i Família manté relacions directes i regulars, a través de les iniciatives destinades a equilibrar el temps productiu i reproductiu, que promou en **L'ACCÉS DE LES DONES AL MÓN LABORAL**, amb:

- "**Barcelona Activa, SMPA**" entitat responsable dels programes europeus (NOW, DIANA, etc) de promoció de treball per a les dones.
- Associació PARSEC-Bolonia (Itàlia).
- Associació GRAAL- Lisboa (Portugal).
- Les Secretaries de la Dona dels Sindicats U.G.T. i CC.OO de Catalunya.
- Nexo Empleo.
- Red Araña.
- Instituto Andaluz de la Mujer.
- SURT. Associació de Dones per a la Inserció Laboral.
- Creu Roja de Catalunya.
- Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Diputació de Barcelona. Àrea de Promoció Econòmica.
- I.lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB).
- IESE. Business School. Universitat de Navarra.
- Centre d'Estudis Demogràfics de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- ACISJF. Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Juventut Femenina.

***Salut i Família*, manté relacions directes i regulars, a través de les xarxes de cooperació en la ZONA DEL MEDITERRANI, destinades a promoure la qualitat de vida de les DONES i els INFANTS amb:**

- Associació COOPER-ACCIÓ de Barcelona.
- Fundació CIDOB de Barcelona.
- Grupo de Interés Espanyol en Población, Desarrollo y Salud Reproductiva. Madrid.
- Ajuntament de Barcelona. Pla Director de Cooperació Internacional i Solidaritat
- Ajuntament de Barcelona. Comissió Barcelona Solidària.
- Diputació de Barcelona. Programa de Sensibilització per a la Solidaritat.
- Generalitat de Catalunya. Agència Catalana de Cooperació.
- Ministerio de Asuntos Exteriores. Agencia Española de Cooperación Internacional.
- Congrés dels Diputats:
  - Comisión de Cooperación Internacional para el Desarrollo
  - Intergrupo Parlamentario Español sobre Población, Desarrollo y Salud Reproductiva
- Parlament de Catalunya:
  - Comissió Permanent de Legislatura per als Drets de les Dones.
  - Comissió Permanent de Legislatura d'Actuacions d'Exteriors, Cooperació i Solidaritat.

- Foro de Parlamentarios Europeos sobre Población y desarrollo de Bruselas.
- Foro de parlamentarios europeos sobre población y desarrollo:
  - Grupo de Parlamentarios Británico sobre Población y Desarrollo.
  - Grupo de Parlamentarios Escocés sobre Población y Desarrollo.
  - Grupo de Parlamentarios Irlandés sobre Población y Desarrollo.
- Grupo de parlamentarios interamericano sobre población y desarrollo:
  - Grupo de Parlamentarios Boliviano sobre Población y Desarrollo
- Institut Europeu de la Mediterrània. Barcelona.
- Federació Catalana d'ONG'S pel desenvolupament.
- Fundació Clínic. Hospital Clínic. Barcelona
- SAPPIR. Barcelona.
- Associació GASl de Barcelona.
- Associació GASIR de Barcelona.
- Fundación Progreso y Salud. Sevilla.
- Fundació Hospital Sant Joan de Deu. Barcelona.
- Patient's Friends Society de Cisjordania.
- Union of Health Work Committees. Betllem.
- Gaza Community Mental Health Programme. Gaza.
- University of Hebrón. Hebrón.
- Université Alger. Alger.
- Université Mohamed V. Rabat.
- Association Rachda. Alger.
- Wilaya d'alger. Comité de Solidarité. Alger.
- Association Assaida Al Horra. Tetuan.
- Association Marocaine Pour L'etudé De La Population. Rabat.
- Organisations Pan Africaine De Lutte Contre Le Sida (Opals). Rabat.

- Centre D'études Et De Recherches Demographiques. Rabat.
- Association Marocaine D'etudes Et De Recherches Sur Les Migrations (Amerm). Rabat.
- Association Marocaine De Planification Familiale (Ampf). Rabat.
- Collectif 95maghreb Egalite. Alger.
- Birzeit University. Birzeit.
- Association Femmes en Comunication. Alger.
- Association Femmes de La Mediterranee. Alger.
- Institut Nationales de Sante Publique. Alger.
- Délégation Santé Tanger-Tetouan. Tetuán.
- Fondo de Población de Naciones Unidas.
- Office National de La Famille et La Population. Tunis.
- South To South Cooperation Networking In Reproductive Health. Tunis.
- Jsi. Research and Training Institute. Bucharest.
- World Population Foundation. Amsterdam
- Deutsche Stiftung Weltbevoelkoerung.Hannover
- Oficina Campanya del Mil.leni de Nacions Unides. Barcelona.

VIII. LA NOSTRA CONTRIBUCIÓ A FÒRUMS DE PARTICIPACIÓ I CONSULTA CIUTADANA

- Consell de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

L'Associació hi participa des de l'any 1991 fins a l'actualitat. En concret, la Directora de l'entitat ha estat membre permanent del Consell i Coordinadora del Grup de Treball sobre "Dones" fins l'any 1997.

- Consell de Dones de Barcelona.

L'Associació ha participat en el procés de consulta i elaboració de documents previs al "**Congrés de Dones de Barcelona**" celebrat al Gener de 1999.

Des de Gener de 2002 Salut i Família és membre de la Comissió Permanent del Consell de Dones de Barcelona.

- L'Associació Salut i Família forma part del Consell Municipal d'Associacions de Barcelona.
- Associació "Barcelona per al Desenvolupament de l'Acció Social".
- Salut i Família és membre del Fons Solidari B3 de l'"Associació Barcelona per l'Acció Social".
- Adhesió al Codi Ètic del Consell Municipal d'Associacions de Barcelona.
- Adhesió al Comunicat de la Xarxa 18 DE DESEMBRE 2005 Dia Internacional del Migrant.

- Participació en el I Congrés d'Associacions de Barcelona, participant en la ponència "*Relacions Interasociatives. Treball en Xarxa*".
- Llibre Blanc dels Serveis Socials d'Atenció Primària Salut i Família va participar activament en la elaboració del Llibre Blanc elaborat pel Sector de Serveis Personals de l'Ajuntament de Barcelona.
- *Salut i Família* va ésser entitat associada al Fòrum de les Cultures 2004.
- *Salut i Família* va col.laborar en el procés de consulta ciutadana del Programa d'Actuació Municipal (PAM) de l'Ajuntament de Barcelona.
- Adhesió a l'Acord Ciutadà per una Barcelona Lliure de Violència Vers les Dones de l'Ajuntament de Barcelona.
- Adhesió a l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva de l'Ajuntament de Barcelona.
- *Salut i Família* ha col.laborat en la elaboració de l'estudi sobre "La mediació familiar a Barcelona" editat per l'Observatori de la Infància i la Família.

IX. CONTRACTES AMB LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES DES DE L'ANY 1990

➤ Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Conveni amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya des de l'any 1990, per desplegar el "**Pla de Millora de la Salut Materno-Infantil i la qualitat de vida de Dones i Famílies en situacions Sanitàries i Psicosocials vulnerables**".

Contractes del Servei Català de la Salut i de l'Institut Català de la Salut durant 2004-2007 per desplegar el Programa "**La Mediació Intercultural als Centres Sanitaris**".

➤ Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales de España

Subvencions del Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales d'Espanya des de l'any 1991 per complementar el finançament del "**Pla de Millora de la Salut Materno-Infantil i la Qualitat de Vida de Dones i Famílies en situacions Sanitàries i Psicosocials vulnerables**".

Subvenció per a cofinançar el Programa "**CASANDRA-NOW**".

Subvenció per a cofinançar el Programa "**EQUILIBRA**".

➤ Instituto de la Mujer de España

Subvencions del Instituto de la Mujer d'Espanya des de l'any 1989 per a les següents iniciatives:

- Edició del llibre "*Acogida de la demanda del aborto*" (1989), realitzat en col·laboració amb el Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris de Barcelona.

- Celebració del **Simposi Internacional "Mujer y Calidad de Vida"** (1991), realitzat en col·laboració amb el Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris de Barcelona.
- Desenvolupament de l'estudi "**Las Mujeres cambiamos los tiempos de la ciudad**", Barcelona (1992), en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Metropolitans i l'Ajuntament de Barcelona.
- Realització del Projecte "**Las mujeres cambiamos los tiempos de la Ciudad**" en el període 1993/2007.
- Desenvolupament del Projecte "**Servei De compatriota a compatriota**" període 1995/ 2007.

➤ Institut Català de la Dona

- Subvencions per al Programa "**Las Mujeres y los Tiempos de la Ciudad**".
- Subvencions per al Projecte "**Servei De compatriota a compatriota**".
- Subvenció per al Projecte: "**Prevenió de la Violència Familiar en Adolescents i Dones Joves**".

➤ Ajuntament de Barcelona

- Desenvolupament del Projecte "**Las Mujeres cambiamos los tiempos de la Ciudad**", Barcelona 1993/2007.
- Projecte d'ajuda a la promoció de llocs de treball per a les dones "**CASANDRA-NOW**", que es realitza amb el suport dels fons procedents de la Unió Europea (1995/1997).
- Difusió i procés de consens de les conclusions del Simposi Internacional "**Mujer y Calidad de Vida**" (1991), amb les associacions de dones de Barcelona.
- Disseny i realització de **dos exposicions itinerants** "Mira por ti: Chicas y Calidad de Vida", i "Mira por ti: Mujeres y Calidad de Vida después de los cuarenta", 1992.

- Realització de l'estudi de necessitats de suport dels grups d'ajuda mútua de la ciutat i celebració de la jornada de debat "**Los grupos de Ayuda Mútua: Instrumentos de participación en la vida ciudadana**", 1993/1994.
- Disseny i desplegament del servei destinat a dones i famílies immigrants novingudes "**De compatriota a compatriota**" 1995/2007. (IMAS).
- Preparació i realització de la Xarxa "**Infància i Mediterrani**", 1995/2005. (Comissió Barcelona Solidària).
- Disseny i realització del Projecte "**Foment de la Interculturalitat a les Accions Promotores de la Salut: Servei "De compatriota a compatriota"**" 1995-1996 i 1998-2001 (Comissió Barcelona Solidària).
- Preparació i organització del Seminari sobre "**La Violència Social vers les Dones a l'Àrea Mediterrània: una Perspectiva Pluricultural**" a Algèria 2000 – 2001. (Cooperació Internacional).
- Col·laboració de l'empresa Barcelona Activa SMPA com a partner al període 1998-2005 en els successius Projectes EQUILIBRA de conciliació de la vida familiar i laboral.

➤ Diputació de Barcelona

- Subvenció de la Diputació de Barcelona a l'any 1994 per al finançament de l'experiència pilot "**Las Mujeres cambiamos los tiempos de la ciudad**". Barcelona, Barri de Sants, 1995, i la realització del **Seminari "Dones, Temps i Espais"**. Maig 1996.
- Subvenció per a la celebració del Fòrum de Debat "**Infancia y Mediterraneo**". Barcelona, juny 1996.
- Subvenció per a la celebració dels Seminaris "**Salut Materno-Infantil i Mediterrani**". Barcelona, Març de 1998, Març de 1999, Maig 2000, Novembre 2001, Abril 2002 i Gener 2004 i Octubre 2005.
- Subvenció a diversos Programes de l'entitat durant els períodes 1997-1999 i 2001 -2007.

➤ Ayuntamiento de Madrid

Finançament per al Projecte BANCS DEL TEMPS durant els anys 2004-2005.

➤ Comissió Europea

Cofinançament del Projecte “**Compartir: Promovent la Redistribució del Temps entre Dones i Homes**” (1997-1999). Seleccionat pel IV Programa d'Acció per a la Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes. Direcció General V.

Cofinançament de la Conferència Europea “**Immigrants i Promoció de la Salut: Estratègies i Instruments**”. Barcelona, febrer 2001. Direcció General V de Salut i Seguretat Social.

Cofinançament de la Conferència Europea del Projecte “**Redes, Inmigrantes y Nativos: Redes de Experiencia y Acogida**”. Barcelona, Juny 2003 i Juny 2004. Direcció General V.

Cofinançament de les iniciatives interculturals del Projecte “Escuchar, compartir e intercambiar en torno a las vivencias familiares de las mujeres migrantes y su integración en la sociedad de acogida” dintre del marc SOCRATES.

Cofinançament de les iniciatives interculturals del Projecte “**Migrants' Integration Territorial Index**”.

➤ Altres entitats

Subvenció de la Fundació "La Caixa" per coorganitzar la **Jornada de debat "El Cairo y más Allá"**. Conferència Internacional de les Nacions Unides sobre la Població i el Desenvolupament, 1994.

Subvenció del **Grupo de Interés Español** per a la creació d'un grup de treball de professionals mèdics que realitzin un document de consens sobre la necessitat de promoure programes de salut reproductiva al món en desenvolupament, 2001.

Subvenció del International Centre for Migration Policy Development de Viena per a realitzar en febrer del 2000 el Seminari "**La Violència Sexual als Conflictes Armats: tractament, defensa i resocialització de les dones supervivents**", com a part d'un Projecte Odysseus de la Unió Europea.

Subvenció de **Population Action International** i **Hewlett Foundation** per a la celebració en Abril de 2003 d'una Conferència Espanyola sobre "**Cooperación para el Desarrollo y Salud Reproductiva**".

Subvenció de la **Generalitat de Catalunya, Secretaria de Relacions Exteriors** per la celebració al Juny de 2004 d'una Conferència Catalana sobre "**El Foment de la Vinculació entre les Polítiques d'immigració i de Cooperació al Desenvolupament a l'Àrea Mediterrània**".

Subvenció de **Caja Madrid** a l'any 2004 per portar a terme el projecte "**Suport de Mediació Intercultural per a Serveis Sanitaris**".

Subvenció de la **Secretaria per a la Immigració de la Generalitat de Catalunya** per portar a terme el Projecte “**Promoció de l’atenció i acollida a immigrants i serveis de mediació intercultural**”, 2004-2006.

Subvenció del **Grupo de Interés Espanyol** per a la celebració de la Conferència Parlamentària sobre “**Salut reproductiva, pobresa i vulnerabilitat sociodemogràfica**” a Madrid, 2005.

Subvenció de la **Generalitat de Catalunya, Secretaria de Relacions Exteriors** per a la celebració a l’Octubre de 2005 d’una Conferència Parlamentària i Municipal sobre “**Salut Reproductiva, pobresa i vulnerabilitat socio-demogràfica**”.

Subvenció de **Caixa Terrassa Obra Social** per portar a terme el Projecte “**Integració de la detecció i la derivació de la violència als programes socio-sanitaris**”, 2005.